

ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§1-3

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. Ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρα ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς με τυγχάνει ἀηδῶς [ἢ κακῶς] διακείμενος, ἐπειδὴν ἐμοῦ λέγοντος ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ πολὺ βελτίω με εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. Ἀξιῷ δέ, ὦ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἐπιδείξω, ὥς εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μὴδὲν πῶ μοι πλέον εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι περὶ τὰ ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ [παρὰ] τοὺς λόγους τοὺς τῶν ἐχθρῶν, δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δὲ ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. Πρῶτον δὲ ἀποδείξω ὥς οὐχ ὑπευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A1.

α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις **λέξεις/φράσεις** του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

1. Ο Μαντίθεος δηλώνει ότι σε κάθε περίπτωση χρωστά ευγνωμοσύνη στους κατηγορούς του.
2. Ο Μαντίθεος ελπίζει πως όποιος νιώθει εχθρικά για αυτόν, θα αλλάξει γνώμη μετά την απολογία του.
3. Ο Μαντίθεος έχει την αξίωση να επικυρωθεί η εκλογή του, αν αποδείξει ότι έχει φιλικά αισθήματα προς τη δημοκρατία και ότι έχει αναγκαστεί να συμμετέχει στους ίδιους κινδύνους με τους βουλευτές.

β. Να απαντήσετε τις παρακάτω ερωτήσεις:

1. «**οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι**»: Σε ποιους αναφέρεται ο Μαντίθεος με την αντωνυμία «**οἵτινες**»; (μονάδες 2)

2. «οὐδὲ μετέσχον τῆς τότε πολιτείας»: Σε ποια «πολιτεία» αναφέρεται ο Μαντίθεος; (μονάδες 2)

Μονάδες 10

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Διονύσιος Ἀλικαρνασσεύς, *Περὶ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων*, Λυσίας, 17

Στο ἔργο του Διονυσίου *Περὶ τῶν ἀρχαίων ῥητόρων* (ὕπομνηματισμοί), που δεν ἔχει διασωθεῖ ολόκληρο, φαίνεται πως ανήκαν πραγματείες για σημαντικούς αττικούς ῥήτορες, μεταξύ των οποίων και ο Λυσίας. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα, ο Διονύσιος προβαίνει σε θετική αξιολόγηση των προοιμίων των δικανικῶν λόγων του Λυσία.

Παρατηρῶ ἀκόμα ὅτι ὁ ῥήτορας χρησιμοποιεῖ ὅλους τοὺς τρόπους που προτείνουν τα ρητορικά εγχειρίδια για τὸ προοίμιο καὶ που απαιτοῦν οἱ περιστάσεις. Ἄλλες φορές ἀρχίζει στο πρῶτο πρόσωπο με αὐτο῔παινο, ἄλλοτε με κατηγορίες για τὸν ἀντίδικο, ἀντικρούοντας ἀρχικὰ τις κατηγορίες εἰς βάρος του, ἀν τύχει νὰ ἔχει κατηγορηθεῖ πρῶτος. Μερικὲς φορές κερδίζει τὴν εὐνοία των δικαστῶν στο πρόσωπό του καὶ σὴν ὑπόθεση, ἐπαινῶντας καὶ κολακεύοντάς τους. Ἄλλοτε υποδεικνύει τὴ δική του μειονεκτικὴ θέση καὶ τὴν πλεονεκτικὴ θέση του ἀντιδίκου του καὶ ὅτι ὁ ἀγὼνας μεταξύ τους εἶναι ἀνίσος. Κάποιες φορές παρουσιάζει τὴν ὑπόθεσή του ὡς κοινὸν ενδιαφέροντος, σημαντικὴ για ὅλους καὶ τέτοια που ἀξίζει τὴν προσοχή των δικαστῶν, ἢ γενικὰ ἐπινοεῖ οποιοδήποτε ἄλλο ἐπιχείρημα που μπορεῖ νὰ ὠφελήσει τὸν ἴδιο καὶ νὰ μειώσῃ τὸν ἀντίδικό του.

Μτφρ. Φιλολογικὴ Ομάδα «Κάκτου»

B4. Νὰ ἐπιλέξετε ἀπὸ τὴ στήλη Β γιὰ καθεμιά ἀρχαιοελληνικὴ λέξη τῆς στήλης Α τὴν **ορθή σημασία** τῆς σύμφωνα με τὸ ἀρχαῖο διδαγμένο κείμενο:

Α	Β
1. βουλομένοις	α. σκέφτομαι β. θέλω
2. αίτιους	α. υπεύθυνοι β. ἀνεύθυνοι
3. ἐπιδείξω	α. ἐπιδεικνύομαι β. ἀποδεικνύω

4. Αξιῶ	α. είμαι άξιος β. έχω την αξίωση
5. δέομαι	α. παρακαλώ β. φοβάμαι

Μονάδες 10

ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ίσοκράτης, *Περὶ εἰρήνης* §§3-5

(έκδ. του Mathieu, G. Παρίσι: Les Belles Lettres, 1942, ανατ. 1966)

Στον *Περὶ εἰρήνης* λόγο του ο Ισοκράτης, μετά και την αρνητική για τους Αθηναίους έκβαση του Συμμαχικού πολέμου (357–355 π.Χ.), επιχείρησε να πείσει τους συμπολίτες του να συνάψουν συνθήκη ειρήνης τόσο με τους αποστάτες συμμάχους τους όσο και με τις υπόλοιπες πόλεις, αποδεχόμενοι ακόμη και δυσμενείς όρους. Στο παρακάτω απόσπασμα ο Ισοκράτης σχολιάζει τη στάση των Αθηναίων στην Εκκλησία του Δήμου απέναντι στους ρήτορες.

Ὅρῳ δ' ὑμᾶς οὐκ ἐξ ἴσου τῶν λεγόντων τὴν ἀκρόασιν ποιουμένους, ἀλλὰ τοῖς μὲν προσέχοντας τὸν νοῦν, τῶν δ' οὐδὲ τὴν φωνὴν ἀνεχομένους. Καὶ θαυμαστὸν οὐδὲν ποιεῖτε· καὶ γὰρ τὸν ἄλλον χρόνον εἰώθατε πάντας τοὺς ἄλλους ἐκβάλλειν πλὴν τοὺς συναγορεύοντας ταῖς ὑμετέραις ἐπιθυμίαις. Ἄ καὶ δικαίως ἂν τις ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν, ὅτι συνειδότες πολλοὺς καὶ μεγάλους οἴκους ὑπὸ τῶν κολακευόντων ἀναστάτους γεγεννημένους καὶ μισοῦντες ἐπὶ τῶν ιδίῳ τούς ταύτην ἔχοντας τὴν τέχνην, ἐπὶ τῶν κοινῶν οὐχ ὁμοίως διάκεισθε πρὸς αὐτούς, ἀλλὰ κατηγοροῦντες τῶν προσιεμένων καὶ χαιρόντων τοῖς τοιούτοις αὐτοὶ φαίνεσθε μᾶλλον τούτοις πιστεύοντες ἢ τοῖς ἄλλοις πολίταις. Καὶ γὰρ τοι πεποιήκατε τοὺς ῥήτορας μελετᾶν καὶ φιλοσοφεῖν οὐ τὰ μέλλοντα τῇ πόλει συνοίσειν, ἀλλ' ὅπως ἀρέσκοντας ὑμῖν λόγους ἐροῦσιν. Ἐφ' οὗς καὶ νῦν τὸ πλῆθος αὐτῶν ἐρρύηκεν. Πᾶσι γὰρ ἦν φανερόν ὅτι μᾶλλον ἡσθήσεσθε τοῖς παρακαλοῦσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὸν πόλεμον ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης συμβουλευούουσιν.

προσέχω τὸν νοῦν: στρέφω την προσοχή μου, προσέχω

ἐκβάλλω: αποδοκιμάζω

προσίεμαι: αφήνω κάποιον να με πλησιάσει, αποδέχομαι

φιλοσοφείω-ῶ: (εδώ) φροντίζω με επιμέλεια

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «*Ἄ καὶ δικαίως ἄν τις ὑμῖν ἐπιτιμήσειεν ... ἐροῦσιν*».

Μονάδες 20

Γ4.

α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των υπογραμμισμένων λέξεων του κειμένου:

ποιουμένους:	είναι	στο .....
πάντας:	είναι	στο .....
ἐκβάλλειν:	είναι	στο .....
τις:	είναι	στο .....
μεγάλους:	είναι	στο .....
τούτοις:	είναι	στο .....

(μονάδες 6)

β. «*Πᾶσι γὰρ ἦν φανερόν ὅτι μᾶλλον ἡσθήσεσθε τοῖς παρακαλοῦσιν ὑμᾶς ἐπὶ τὸν πόλεμον ἢ τοῖς περὶ τῆς εἰρήνης συμβουλευούσιν*»: Στο παραπάνω απόσπασμα να εντοπίσετε το ρήμα της κύριας πρότασης (μονάδες 2) και να γράψετε το υποκείμενό του (μονάδες 2).

Μονάδες 10